

Име

Държавно лесничество "Плачковци", административна принадлежност РУГ Велико Търново. Лесоустройствен проект 1999 година, ревизионен период 1989-1998.

Местонахождение

ДЛ "Плачковци" е получило името си от едноименния град Плачковци, където е и седалището му. Лесничеството граничи на север и изток с ДЛ "В. Търново", на запад с ДЛ "Севлиево" и ДЛ "Габрово", на юг с ДЛ "Мъглиж" и ДЛ "Казанлък" и на югозапад с ДЛ "Гурково". Обхваща територията на две общини – община гр. Трявна и община гр. Дряново.

Географско положение

ДЛ "Плачковци" заема северните склонове на Тревненска планина, дял от източната част на Централна Стара планина. Водосборът на Дряновска река и системата от хълмове на Предбалкана до височините преди гр. Велико Търново.

Границите на лесничеството образуват неправилен четириъгълник с най-голяма дължина по посока север-юг около 30 км и ширина в посока изток-запад от 15 до 20 км. Горската площ в южната част е плътен комплекс, а на север по-големи или по-малки комплекси, разположени сред земеделски земи.

Релеф

Южната част на ДЛ "Плачковци" обхваща част от северните склонове и малка част от южните склонове на Тревненска планина. Средната част е разположена в Северния Предбалкан, а северната част има хълмист характер.

Южната част е типично планинска, със силно пресечен терен. Характерни са дълбоките долове и високите, ясно изразени била. Най-високата точка е връх Бедек – 1488,1 м н.в. Останалата по-голяма част от лесничеството заема части на Предбалкана, които се простират успоредно на главната Старопланинска верига. Предбалканските възвишения се редуват едно след друго и имат ясно очертани заоблени била. Най-голямото и характерно възвишение е Стражата – 622 м н.в.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	188,0	0,8
полегато (5-10)	839,4	3,8
наклонено (11-20)	8420,2	37,8
стръмно (21-30)	11241,8	50,4
мн.стръмно (над 31)	1607,8	7,2
Общо:	22297,2	100,0

Хидроложки условия

От водните течения, които пресичат територията на ДЛ "Плачковци", с най-голям водосборен басейн е р. Дряновска. Тя тече от юг към север и се влива като десен приток на р. Янтра (при гр. В.Търново извън лесничеството). Дряновската река се образува от три пълноводни притока – Стоевска, Радевска и Нейковска реки, които се събират при гр. Плачковци.

Друго по-голямо водно течение е р. Белица, която в горното си течение се нарича Стачевханска река. Река Еньовска води началото си от възвишенията над с. Чакалите. Тези три водни течения са със сезонен дебит, като маловодието им е през август-октомври.

В северозападната част на ДЛ "Плачковци" преминава р. Янтра. Малка част от лесничеството е разположена върху окарстени варовици, което е предпоставка за събирането на подземни води и образуването на карстови извори с непостоянен дебит.

Геоложки строеж

Тревненската планина като дял на Централна Стара планина е изградена предимно от седиментни скали и гранитни маси – южнобългарски гранит. Това е обширен навлак, който покрива палеозойски и юрски пластове. Предбалканът в района на

лесничейството представлява редуващи се антиклинали, в които се откриват палеозойски, триаски и юрски пластове. Срещат се и области изградени от кредни материали.

Във високите части на ДЛ "Плачковци" основните скали са интрузивни, главно южнобългарски гранит, доломит и индезит. По-голямата част от дървопроизводителната територия на лесничейството е заета от бреки, пясъчници конгломерати и шисти. В района на с. Царева ливада и гр. Дряново са разположени мергели, варовити мергели и варовици. По поречието на р. Янтра, Дряновска и други водни течения се срещат наноси от пясък и чакъл. Има отделни петна от кварцов порфир, трахит, серпентинит и лъос.

Климатични условия

Според класификацията на Събев-Станев (Климатични райони в България и техният климат, 1963), територията на ДЛ "Плачковци" се намира в Преходно-континенталната климатична област и обхваща следните климатични райони:

- Среден климатичен район на Дунавската равнина (150-350 м н.в.);
- Предбалкански климатичен район (350-1000 м н.в.);
- Планински климатичен район (1000-1500 м н.в.).

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

*Таблица № 2
за температурата на въздуха*

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна януарска температура	Средна юлска температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Среден климатичен район на Дунавската равнина (150-350 м н.в.)	-1,4	21,8	-26,0	40,0
Предбалкански климатичен район (350-1000 м н.в.)	-1,5	21,0	-25,0	39,0
Планински климатичен район (1000-1500 м н.в.)	-3,0 / -7,0	10,0 / 16,5	-21,5	22,0 / 31,0

Във връзка с началото и края на вегетационния период и неговата продължителност от значение е задържането на устойчиви температури над 5° и 10°C. В различните климатични райони, съответно в различните части на лесничейството, съществува вариране в доста широки граници. В най-ниските северни части периодът на пълна вегетация и температури над 10°C е от 6 до 6,5 месеца, в средната част е 5,5-6 месеца, а в планинската – 4 до 5 месеца. Това е сравнително дълъг вегетационен период, благоприятстващ растежа и развитието на горската растителност.

*Таблица № 3
за количеството на валежите*

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума	Среден брой дни със снежна покривка	Средна дебелина на снежната покривка в см
Среден климатичен район на Дунавската равнина (150-350 м н.в.)	560-730	VI	II	Под 50	Под 20
Предбалкански климатичен район (350-1000 м н.в.)	680-1000	VI	II	50-100	20-40
Планински климатичен район (1000-1500 м н.в.)	760-1150	V, VI	II	80-120	40

Като цяло климатът в района на ДЛ "Плачковци" е благоприятен за растежа и развитието на горскодървесната растителност, но със значителни различия по

климатични райони. Най-благоприятен е в зоната 760-1150 м н.в., поради високите стойности на валежите и по-мекия климат. В припланинския климатичен район растежните условия също са добри, валежите са 680-1000 мм годишно. Сравнително по-неблагоприятни са условията в хълмистите северни райони на лесничейството, отличаващи се с горещо лято и чести мразове през есента.

Почви

В района на ДЛ “Плачковци” са разпространени главно сивите и кафяви горски почви, представени със съответните подтипове.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
Алувиална	21,9	0,1
Алувиално-делувиална	3,7	-
Сива горска	13788,8	61,8
Тъмносива горска	792,6	3,6
Светлосива горска	1056,9	4,7
Кафява тъмна	897,6	4,0
Кафява преходна	5391,8	24,2
Кафява светла	233,5	2,1
Хумусно-карбонатна	110,4	0,5
Всичко:	22297,2	100,0

На територията на ДЛ “Плачковци” засегнатите от ерозионни процеси площи са незначителни. Ерозия се среща най-често в зоната на сивите горски почви и на припечни изложения. Най-разпространена е площната ерозия върху стръмни склонове. Линейна ерозия е констатирана ограничено по речните течения.

Растителност

Според “Класификационна схема на типовете горски месторастения в Република България” (1983), територията на ДЛ “Плачковци” в по-голямата си част попада в Мизийската горскорастителна област (М), подобласт Северна България (СБ) и малка част в Тракийската горскорастителна област (Т), подобласт Горна Тракия (ГТ). Във вертикално отношение територията на лесничейството е обхваната от три пояса и пет подпояса, а именно:

М-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

М-I-1 – Подпояс на заливните и крайречни гори (0-600 м н.в.)

В този подпояс попадат предимно култури, създадени от различни клонове тополи по бреговете на р. Янтра и Дряновска, а така също и естествени насаждения от елша, бяла топола, върба и др. По-високата част на подпояса е заета от автохтонни дендробиоценози от цер, благун, габър и техните естествени спътници липа, клен, мъждрян, келяв габър. Храстите също са широко застъпени – шипки, глог, дрян, смрадлика, къпина и др.

М-I-2 – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-400 м н.в.)

Той обхваща горските комплекси, заемащи най-северните части на лесничейството. Преобладават чисти и смесени издънкови гори от цер, благун, липа, габър и келяв габър. Със значителна площ са и създадените култури от черен и бял бор, смесени с червен дъб; акациеви насаждения и култури, а така също и новосъздадените култури отцер, зимен и червен дъб.

М-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (400-600 м н.в.)

Обликът на горите в този подпояс се определя от естествените семенни и издънкови насаждения, смесени и по-рядко чисти от цер, благун, зимен дъб, дъбово-габъррови комплекси и техни спътници като явор, клен, брекия. Създадени са чисти иглолистни култури и такива с участието на липа, бреза, червен дъб, акация и други широколистни видове.

М-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.)

М-II-1 – Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (600-1000 м н.в.)

Тук се срещат предимно семенни гори от зимен дъб, бук и габър и техните спътници явор, брекиня, череша. Създадени са иглолистни култури от бял бор и смърч, като най-старите са на 70-80 годишна възраст.

М-II-2 – Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1000-1500 м н.в.)

Обликът на горите в този подпояс дават комплексите от чисти букови насаждения и култури и смесените от бук, зимен дъб, габър с иглолистните бял бор, смърч и ела или естествените спътници на бука и зимния дъб – явор, череша, брекиня, трепетлика, шестил и др.

Т-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.)

Т-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

В този подпояс преобладават чистите или с преобладаване на бук естествени семенни насаждения. Създадени са култури от бук и естествените му спътници, както и тези от бял бор, смърч, зелена дуглазка и други иглолистни и широколистни видове.

Т-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

Тук са разпространени чисти и смесени букови насаждения. Създадени са култури от бял бор, смърч, зелена дуглазка и други. Срещат се съобщества от лавровишния и находище на тис.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	2177,5	10,0	849,2	3,9
Смърч	581,1	2,7	348,9	1,6
Черен бор	990,6	4,5	1759,8	8,1
Ела	18,1	0,1	10,2	-
Лиственица	2,4	-	1,4	-
Кедър	-	-	0,3	-
Веймутов бор	8,4	-	3,3	-
Зелена дуглазка	63,3	0,3	59,2	0,3
Атласки кедър	3,1	-	0,7	-
Деодарски кедър	0,3	-	0,3	-
Тис	0,2	-	0,2	-
Бук	5791,3	26,6	6510,5	29,9
Червен дъб	105,4	0,5	139,5	0,6
Зимен дъб	1427,4	6,6	2715,0	12,5
Благун	1400,9	6,4	1319,9	6,1
Цер	2651,9	12,2	3227,7	14,8
Габър	3313,0	15,2	2933,0	13,5
Бряст	1,8	-	0,5	-
Ясен	0,9	-	-	-
Липа	-	-	0,2	-
Трепетлика	152,5	0,7	64,4	0,3
Явор	70,4	0,3	132,0	0,6
Бреза	80,8	0,4	48,3	0,2
Мъждрян	72,2	0,3	12,6	0,1
Орех	0,1	-	-	-
Акация	851,2	3,9	828,7	3,8
Космат дъб	3,1	-	0,5	-
Келяв габър	1705,2	7,9	122,6	0,6
Полски бряст	-	-	0,2	-
Върба	6,9	-	1,6	-
Бяла върба	0,1	-	-	-
Гледичия	0,1	-	-	-
Джанка	0,4	-	-	-
Елша	3,1	-	3,2	-
Черна елша	0,8	-	0,8	-
Ива	18,1	0,1	0,3	-
Кестен	0,3	-	0,3	-
Конски кестен	0,5	-	-	-
Клен	19,0	0,1	6,0	-
Полски клен	3,8	-	3,9	-
Круша	1,4	-	0,1	-
Леска	0,1	-	-	-
Дребнолистна липа	33,0	0,2	63,1	0,3
Едролистна липа	3,3	-	5,3	-

Сребролистна липа	118,9	0,6	398,3	1,9
Череша	31,6	0,1	72,4	0,3
Шестил	7,4	-	8,8	-
Американски ясен	-	-	0,5	-
Планински ясен	7,2	-	89,7	0,5
Полски ясен	0,2	-	0,2	-
тп Bachelieri	0,2	-	-	-
тп I-214	25,5	0,2	16,5	0,1
тп I-45/51	-	-	0,5	-
тп Regenerata	12,4	0,1	-	-
тп Canescens 127/ V	-	-	1,3	-
тп Canescens 25/ VI	-	-	5,4	-
Сива топола	-	-	0,2	-
тп Hybrida 177	-	-	0,1	-
Дрян	0,2	-	-	-
ВСИЧКО	21767,6	100,0	21767,6	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Глачковци" е 22850,4 ха, от която 22297,2 ха са дървопроизводителна площ (97,6%), а 21767,6 ха са залесена площ (95,2%).

В района на лесничеството са устроени 346,7 ха гори върху земи, непринадлежащи на ДГФ. В тази площ са включени 182,8 ха гори върху ССФ и 163,9 ха новоустроени гори. За тях е изготвен отделен проект.

Общата площ на предоставените земи, без да са изключени от ДГФ, е 140,1 ха.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	21767,6	95,2
Незалесена дървопроизводителна площ	529,6	2,4
Недървопроизводителна площ	553,2	2,4
Горски пасища	-	-
ОБЩО:	22850,4	100,0
в тч дървопроизводителна площ	22297,2	97,6

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	4847,6 / 4506,4	21,2 / 20,7
Широколистни високостъблени	6898,4 / 6581,8	30,2 / 30,2
За реконструкция	2389,5 / 2229,5	10,5 / 10,2
Издънкове за прерастване	-	-
Издънкове за превръщане	7813,2 / 7665,6	34,2 / 35,3
Нискостъблени	901,7 / 784,3	3,9 / 3,6
ВСИЧКО:	22850,4 / 21767,6	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	2915,5	2671,8	11238,5	10735,5	14154,0	13407,3
Защитни	763,5	734,5	2547,2	2400,3	3310,7	3134,8
Рекреационни	1136,8	1075,4	3650,5	3594,5	4787,3	4669,9
Защитени	20,8	19,1	469,3	435,4	490,1	454,5
Други	11,0	5,6	97,3	95,5	108,3	101,1
Общо ЗРЗТ	1932,1	1834,6	6764,3	6525,7	8696,4	8360,3
Общо ДСФ+ЗРЗТ	4847,6	4506,4	18002,8	17261,2	22850,4	21767,6
Горски	-	-	-	-	-	-

пасища						
ОБЩО	4847,6	4506,4	18002,8	17261,2	22850,4	21767,6

В лесоустройственият проект от 1989 година е предвидено общо ползване в размер на 344555 куб.м лежаща маса без клони или 408700 куб.м с клони (средно годишно 34455 куб.м), от което 13141 куб.м годишно от главни сечи и 21314 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 190698 куб.м (средно годишно 19070 куб.м) или 55,4% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 105103 куб.м (ср. год. 10510 куб.м) или 80,0%, а от отгледни и санитарни сечи 85595 куб.м (ср. год. 8560 куб.м) или 40,2% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 493615 куб.м без клони или 576000 куб.м с клони (средно годишно 57600 куб.м) – 17590 куб.м добив от главни сечи и 40010 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на горите на територията на ДЛ “Плачковци” е относително добро. През изтеклия ревизионен период по-значими промени в санитарното състояние на гората в лесничеството са настъпили в периода 1996-1998 година. През 1996 година започва лавинообразно нарастване на популацията на гъботворката в съседните лесничества Габрово, Севлиево и Велико Търново. През 1997 са засегнати 881,0 ха насаждения, а през 1998 година върху площ от 5385,3 ха е регистрирано обезлистване. В момента развитието на популацията на гъботворката отшумява. В някои иглолистни култури са установени огнища на малка борова оса. Във връзка със снеголомите и снеговалите, при ненавременен извеждане на санитарни сечи и почистване на сечищата, съществува опасност от каламитет на корояди, беловинояди и др.

Сред дъбовите насаждения е започнал процес на съхнене, който е обхванал в различна степен тези насаждения.

Повредите от дивеча са главно върху подраства и новосъздадените култури. Тяхното количество е малко и практически не влияе върху общото състояние на дървостойте.

Повреди от паша се наблюдават предимно около селата.

През изминалия десетгодишен период лесничеството е съставило общо 1093 наказателни акта, като най-много са актовете за незаконна сеч – 965 броя.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1989-1998) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1999-2008) средногодишно
Паша - площ	хектари	?	?	10489,6
Едър добитък	брой	7873	50	10490
Дребен добитък	брой	47778	852	54007
Сено	тона	30	7,7	10
Листников фураж	пр.куб.м	-	0,839	?
Горски плодове	тона	-	1,58	?
Билки	тона	-	44,74	?

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

На територията на ДЛ “Плачковци” се срещат и някои редки за страната дървесни, храстови и тревисти видове, включени в Червената книга на България.

1. *Acer heldreichii* Grph. – планински явор (жешля), среща се като спътник на бука. Вирее на влажни места.
2. *Taxus baccata* L. – тис (отровачка). Вирее на влажни места при дълбоки и богати кафяви горски почви.
3. *Oenanthe millefolia* Janka – хилядолистен воден мореч. Вирее по влажни тревисти места от 50 до 1200 м н.в. Участва единично в тревните съобщества.
4. *Angelica ranunculifolia* Vand. – панчичева пищялка. Вирее на влажни места край потоци в буковите гори.
5. *Atropa belladonna* L. – лудо биле. Вирее в горите и сечищата на влажни заветни места върху богати почви.

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гушер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гушер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

В района на ДЛ “Плачковци” са обявени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност Пещера “Бачо Киро”, обявена със заповед № 2810/10.06.1986 на МГГП, карстова пещера, с незалесена площ 0,5 ха.

Природна забележителност “Виканата скала”, обявена със заповед № 995/21.04.1971 на МГОПС, скален феномен, с незалесена площ 0,5 ха.

Природна забележителност “Мъхнати скали”, обявена със заповед № 689/22.07.1987 на КОПС, група от скални венци, с обща площ 7,4 ха.

Природна забележителност “Група вековни букови дървета” в местността “Столища”, обявена със заповед № 689/22.07.1987 на КОПС, с обща площ 1,7 ха.

Природна забележителност “Група тисови дървета (Taxus baccata L.)”, обявена със заповед № 11796/15.09.1948 на МЗГ, с обща залесена площ 0,6 ха.

Защитена местност “Студен кладенец”, обявена със заповед № 25/09.01.1989 на КОПС, с обща залесена площ 63,0 ха.

Вековно дърво Зимен дъб в местността “Корията”, обявено със заповед № 384/17.06.1980 на МГОПС.

Вековно дърво Обикновен бук в мест. “Ливадките”, обявено със заповед № 1027/01.12.1982 на КОПС.

Вековно дърво Обикновен бук, обявено със заповед № 1078 от 1950.